

El fil de plata

Lluís-Anton Baulenas

Firul de argint

Din bar se vede bine piața. Poate-ar trebui să mă duc să iau ceva cald. Când mă ridic, iar aud că se apropie cineva și m-așez la loc. Mă uit atent: o bătrână. N-o văd bine. Mi se curmă suflarea. Ar putea fi ea, nu-s sigur. Și anii, fără motiv brusc prietenoși, mă eliberează și, ca aburul alb care-mi iese din gură de frig, se-nalță pe coroanele copacilor din piață și-așteaptă. Parcă nici femeia nu s-a așteptat să dea aici de-o piață și ezită. Îmi forțez privirea cât pot, dar mi-e imposibil să-mi clintesc un mușchi. Mă vede-n penumbră. E derutată. Aici, în mijlocul străzii, ne privim. Îmi tremură mâinile. Ar trebui să mă ridic, să mă duc la ea... Își are drumul ei...

Se crapă punga cu lemn dulce, unde ne păstram cele mai bune amintiri cu gust de lemn dulce, din ziua când am atins cerul. Dar nimic mai mult. O secundă.

Mi se umplu ochii de lacrimi. Ne privim un timp, nici unul din noi nu se mișcă, față-n față, încercând să ghicim cine știe ce.

Deodată, femeia face-un pas înainte. Aproape nu pot să respir. Nu se mișcă. Nici eu. Până la urmă se răsucește și pleacă.

Și eu rămân țintuit în pământ, nu mă duc după ea. N-am fost niciodată prea curajos, n-o să mă fac acum, la bătrânețe.

Anii coboară deodată de pe coroanele copacilor, unde-așteptau.

E frig și sunt amețit. Transpir. Am nevoie de câteva secunde să-mi revin. Când mă uit iarăși, femeia nu mai e.

Mai arunc o privire în piață. Așa ar trebui să fie locurile, cum e piața asta: locuri și-atât și-ar șiar trebui să ne intersectăm pe deasupra timpului, dacă ăsta-i prezentul: în piața asta, acum. Atât. Dar le obligăm să se-ntoarcă-n trecut și le complicăm viața cu un viitor ipotetic.

Am temă de gândire până la moarte: de ce nu m-am ridicat și nu m-am dus să vorbesc cu bătrâna aia?

Când ajung la mașină mâna-mi tremură-atât că trebuie să mi-o țin cu cealaltă ca să nimeresc gaura cheii. Dar sunt din ce în ce mai liniștit și mai mulțumit, din ce în ce mai liniștit și mai mulțumit...

Dacă era Maria, ceea ce nu-i prea sigur, părea în formă, avea un mers vioi și mândru, se ținea bine la cei șizeci și opt de ani.

Ajuns acasă, iau tot materialul cu confesiunile noastre, îl pun într-o cutie de pantofi. N-am de gând să-l arunc.O să stea pe dulap, împreună cu scrisorile străbunicului Tonet și cu discul de piatră de la Radio Barcelona. Le va găsi cineva...

Intru-n cameră, e liniște deplină, dar știu că nu doarme. Încălzirea centrală menține o căldură plăcută-n casă, nu-i nevoie să dormim cu trei păături. Tata a murit de frig și de durere. Eu n-am de gând să mor nici de una, nici de alta. Mă dezbrac și-mi pun pijamaua. Prin fereastră se-aude rumoarea celor care sărbătoresc sosirea Noului An. Fiecare an, ca un ceasornic, se sărbătorește așa. Oamenii au idei fixe.

Au revenit vocile, sunetele, miresmele, sentimentele... Mă uit înapoi, într-o clipă, au trecut cincizeci de ani și mi-au murit: mama, Bartomeu Salines, soția lui. Cu timp în urmă, am citit că viitorul nu aparține morților, ci celor care-i fac pe morți să vorbească, celor care povestesc de ce sunt morți...

Roser și cu mine avem doi fii și trei nepoți. Nici unul din ei nu pare c-ar vrea să plece-n Brazilia. Acum sunt alte vremuri. Oricum, n-am nici un drept să le reproșez: nici eu nu m-am dus în Brazilia. N-am încetat niciodată să număr lucrurile să văd dacă-s trei, mi-a fost în continuare frică de avioane, de teleferice, de ascensoare și de înălțimi în general, în continuare nu mi-au plăcut pisicile și-am fost puțin superstițios (de-asta am continuat să țin o listă de cuvinte de nepronunțat). Și-n fiecare zi de 21 septembrie m-am gândit la Maria și la Pere. N-am terminat niciodată studiile de avocatură, nici n-am scris nimic, nici măcar un poem de Crăciun. Datorită socrului meu am avut firme, pământ și respectabilitate socială. Am devenit succesorul lui în afacerile cu hârtie de țigări și tutun (ca erou de război, când s-a fondat, Tabacalera a obținut un regim preferențial care l-a făcut milionar). Am lucrat cu el până când a murit. Apoi, când guvernul andorran a hotărât să introducă masiv cultivarea tutunului în văi, prin consultanță (și investiții ulterioare), am făcut să crească averea familiei până la limite imorale și lumea să uite numele socrului meu și să-l rețină pe-al meu. Așa merg lucrurile. Nu m-am pensionat, nici n-am de gând s-o fac. Iată cincizeci de ani rezumați în câteva rânduri.

Și totuși, viața are lucrurile ei bune. Există dragostea mea pentru Roser și există amintirile, care ne ajută să trăim. Și morții nu sunt morți, fiindcă-i păstrăm în amintire, nu de-altceva. Mă-ntorc la vremea când aveam optsprezece ani și-mi amintesc intens clipele-acelea fugare de fericire deplină, nu le-am mai regăsit niciodată. Doar pentru clipele-alea, și tot merita să trăiesc. Eram importanți. Eram unici, noi trei. Eram oameni buni.

Mă bag în pat, observ că Roser tremură. Mi se pare chiar că plânge încetisor. Mă ghemuiesc lângă ea și-o strâng tare-n brațe, să se liniștească. Îi spun blând, blând de tot, la ureche, că, după cum se vede, nu am avut curaj să mă duc în Brazilia ca strămoșii mei... Și mulțumesc. Și ea mă-ntreabă de ce, fără să se-ntoarcă. Știe ea de ce: mi-a înapoiat acea bucățică din amintirile mele, când putea foarte bine să nu o facă. Și noi doi avem amintiri, de exemplu, că în tinerețe Roser îmi povestea că părinții ei, când era mică, îi spuneau totdeauna că și-au dorit un băiat, nu o fată. Și eu, ca să-i îndulcesc amintirea, îi sărutam gura, dinții, tot ce-o făcuse să se simtă puțin feminină. Apoi trupurile ni se uneau ca scoicile și nu mai trebuia să ne gândim la nimic. Ca acum.

Și mă gândesc că nu vreau s-o văd murind, măcar pe ea nu. E egoist: trauma pe care n-o vrei pentru tine, i-o transmiți celuilalt.

O sărut pe umăr și pe păr.

- La mulți ani, Roser!

- La mulți ani!

Și în timp ce adorm îi văd pe Maria și pe Pere, tineri și zâmbitori. Și eu cu ei. Și jur solemn că peste cincizeci de ani ne vom regăsi toți să sărbătorim începutul anului 2036. De data asta, oriunde-am fi, sigur vom fi din nou împreună.

- Și să ne bată cea mai rea boală dacă nu ne ținem promisiunea, zic eu ridicând paharul.

- Și trăsnetul să ne-nfigă-n pământ, să ne despice-n două dacă nu ne ținem promisiunea, zic ei ridicându-și paharul.

Și închinăm în sănătatea noastră.

Traduit per Maria-Sabina Draga Alexandru